นิยายฝึกทักษะทนาย

01

ศาลนี้มีคำถาม

เล่มที่ 1

พยานปากสุดท้าย

ทักษะที่ฝึก ถามค้านพยานที่เห็นเหตุการณ์

ทนายกรณ์ ศิริย์

ศาลนี้มีคำถาม

เล่ม 1

พยานปากสุดท้าย

พยานสามคนเห็นคืนเดียวกัน แต่เล่าความจริงคนละแบบ

นวนิยาย · นิยายพร้อมบทฝึกทักษะทนาย

ทนายกรณ์ ศิริย์

ข้อมูลหนังสือ

ศาลนี้มีคำถาม เล่ม 1 พยานปากสุดท้าย

ผู้เขียน ทนายกรณ์ ศิริย์

ฉบับดิจิทัล เผยแพร่ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2569

ราคา 199 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ห้ามคัดลอก ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้เขียน เว้นแต่การกระทำที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น การอ้างอิงบางตอนตามสมควรเพื่อการวิจารณ์ การศึกษา หรือการรายงานข่าว โดยระบุที่มา

จัดทำและจัดจำหน่ายโดยผู้เขียน

ภาพบุคคลบนปกเป็นภาพประกอบ ไม่ใช่ภาพผู้เขียนหรือบุคคลจริง

หมายเหตุถึงผู้อ่าน

นวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องแต่ง ตัวละคร สำนักงาน บริษัทและนิติบุคคล คดี และเหตุการณ์ทั้งหมดเป็นเรื่องสมมติ ไม่ได้มาจากคดีหรือลูกความของผู้เขียน ชื่อจังหวัด อำเภอ และหน่วยงานใช้เป็นฉากเท่านั้น บุคลากรและเหตุการณ์ในหน่วยงานเหล่านั้นเป็นเรื่องแต่ง หากชื่อหรือรายละเอียดใดคล้ายบุคคล นิติบุคคล หน่วยงาน หรือเหตุการณ์จริง เป็นความบังเอิญ

ฉากถามพยาน คำพิพากษา กล่องแกะเกมทนาย และแบบฝึกเขียนขึ้นเพื่อการเรียนรู้ ขั้นตอนทางกฎหมายในเรื่องถูกย่อและจัดลำดับให้เข้ากับการเล่าเรื่อง จึงอาจไม่ครบหรือไม่ตรงกับขั้นตอนจริงทุกประการ ตัวบทที่อ้างถึงควรตรวจกับฉบับที่ใช้บังคับในวันที่นำไปใช้

เนื้อหาในเล่มไม่ใช่คำแนะนำทางกฎหมาย ผู้ที่มีปัญหาทางกฎหมายในเรื่องจริงควรปรึกษาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย

สารบัญ

บทนำ คำตอบที่ไม่มีใครถาม 7

ภาคหนึ่ง ก่อนคำถามแรก 11

บทที่ 1 คดีที่ไม่มีใครอยากรับ 12

บทที่ 2 ลูกความที่พูดความจริงไม่หมด 21

บทที่ 3 พยานสามคน ความจริงสามแบบ 35

บทที่ 4 คำถามที่ไม่ควรถาม 46

บทที่ 5 มีดที่ไม่อยู่ในภาพ 55

บทที่ 6 หลักฐานที่ไม่ควรมี 65

บทที่ 7 พยานที่จำได้มากขึ้นทุกครั้ง 75

บทที่ 8 คำถามแรกในห้องพิจารณา 82

บทที่ 9 คำอธิบายในช่วงถามติง 91

บทที่ 10 พยานที่เห็นเพียงคนวิ่ง 97

บทที่ 11 คนที่ไม่อยากขึ้นคอกพยาน 103

บทที่ 12 คำถามที่ยังไม่มีคำตอบ 115

บทที่ 13 พยานปากที่สาม 128

บทที่ 14 ภาพถ่ายที่มาช้าเกินไป 140

บทที่ 15 คำถามที่เปลี่ยนทิศทางคดี 149

บทที่ 16 มีดหนึ่งเล่ม พยานสองความจริง 162

บทที่ 17 เมื่อทนายถูกคัดค้าน 176

บทที่ 18 ถามติงเพื่อเอาความจริงกลับคืน 189

บทที่ 19 ไฟล์ที่ไม่มีใครเปิด 206

บทที่ 20 พยานที่ไม่เป็นมิตร 217

บทที่ 21 คำถามสุดท้ายของจำเลย 230

ภาคสอง ความจริงหลังคำถาม 258
บทที่ 22 เอกสารของทนายคนก่อน 259
บทที่ 23 พยานปากสุดท้าย 277
บทที่ 24 น้ำหนักของทุกคำตอบ 298
ปัจฉิมบท คำถามที่ยังไม่จบ 315
บทส่งท้ายจากผู้เขียน สิ่งที่นิยายเรื่องนี้ต้องการสอน 319
อ่านต่อ ศาลนี้มีคำถาม เล่ม 2: คำถามที่ศาลไม่อนุญาต 321
สารบัญบทฝึกทักษะทนาย 322
แหล่งอ้างอิงและขอบเขตกฎหมาย 324
เกี่ยวกับผู้เขียน 329
นิยายชุด ศาลนี้มีคำถาม 331
ฝึกทักษะในห้องพิจารณาต่อ 332

บทนำ

คำตอบที่ไม่มีใครถาม

ทักษะในบทนี้ ถามว่าความมั่นใจของพยานเริ่มมาจากตรงไหน

ศาลแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่
เวลา 09.56 น.

ชายวัยห้าสิบสองปีนั่งอยู่ในคอกพยาน สวมเสื้อเชิ้ตสีขาว มือทั้งสองประสานกันบนตัก

ตลอดสี่สิบนาทีที่ผ่านมา เขาตอบคำถามของพนักงานอัยการอย่างมั่นใจ เขาเห็นเหตุการณ์ เขาจำใบหน้าคนร้ายได้ และเขายืนยันว่าชายที่นั่งอยู่ในที่ของจำเลยคือคนที่ใช้มีดแทงผู้ตายในคืนเกิดเหตุ

ทุกอย่างดูเรียบร้อย จนกระทั่งทนายจำเลยลุกขึ้น

“ขออนุญาตศาลถามค้านครับ”

ผู้พิพากษาพยักหน้า

ทนายหนุ่มเปิดแฟ้มเอกสาร แต่ยังไม่อ่านคำถามที่เตรียมมา เขาเริ่มจากตำแหน่งที่พยานยืน หน้าร้านขายของชำ ถนนที่คั่นอยู่ แล้วจึงถึงช่องระหว่างอาคารซึ่งพยานใช้มองไปยังด้านหลังร้านอาหาร

“ช่องดังกล่าวไม่ได้เปิดให้เห็นบริเวณหลังร้านทั้งหมด ใช่หรือไม่”

“เห็นบางส่วนครับ”

ทนายหนุ่มจดคำตอบ

“พยานไม่สามารถเห็นทุกตำแหน่งของบริเวณหลังร้านจากจุดที่ยืนอยู่ได้”

“ครับ”

เขาทิ้งเรื่องช่องระหว่างอาคารไว้แค่นั้น แล้วเปลี่ยนไปถามถึงคนที่พยานชี้ตัวเมื่อครู่

“ก่อนเกิดเหตุ พยานรู้จักจำเลยหรือไม่”

“ไม่รู้จัก”

“ไม่เคยพูดคุยกับจำเลยมาก่อน”

“ไม่เคย”

“ไม่เคยทราบชื่อจำเลยมาก่อน”

“ไม่ทราบ”

ทนายหนุ่มถามต่อถึงวันที่พยานไปให้การ และภาพถ่ายที่ตำรวจนำมาให้ดู จนมาถึงคำถามข้อหนึ่ง

“ก่อนตำรวจนำภาพถ่ายมาให้ดู พยานยังไม่เคยระบุชื่อจำเลยว่าเป็นคนร้าย ถูกต้องหรือไม่”

พยานนิ่งไป

“ก็ผมไม่รู้ชื่อเขา”

“ถูกต้องครับ พยานไม่รู้ชื่อเขา”

ทนายหนุ่มพูดอย่างสงบ

“ผมถามว่าก่อนเห็นภาพถ่าย พยานยังไม่เคยระบุชื่อจำเลย”

“ครับ”

เขาก้มลงอ่านบันทึกคำให้การครั้งแรก คนที่ไม่รู้ชื่ออาจยังจำหน้าได้ สิ่งที่เขาต้องการรู้คือ ก่อนเห็นภาพถ่าย พยานบรรยายหน้าคนร้ายไว้แค่ไหน

“ตอนให้การครั้งแรก พยานได้บอกลักษณะใบหน้าของคนที่เห็นไว้อย่างละเอียดหรือไม่”

“ผมจำไม่ได้”

“ขออนุญาตศาลนำบันทึกคำให้การครั้งแรกมาใช้ถามค้านเกี่ยวกับข้อความที่พยานเคยให้ไว้ครับ”

ผู้พิพากษารับฟังคำขอ แล้วเปิดดูเอกสาร

ห้องพิจารณาเงียบลง ทุกคนเริ่มรู้แล้วว่าคำถามต่อจากนี้อาจสำคัญกว่าคำถามทั้งหมดที่ถามกันมาตั้งแต่เช้า

พยานคนนี้ไม่ได้เป็นคนเดียวที่ปิดบังบางอย่าง

คนที่ทนายหนุ่มกำลังพยายามช่วยเองก็มีเรื่องสำคัญที่ยังไม่ได้เล่าให้เขาฟัง

ภาคหนึ่ง

ก่อนคำถามแรก

บทที่ 1

คดีที่ไม่มีใครอยากรับ

ทักษะในบทนี้ แยกหลักฐาน คำบอกเล่า และข้อสงสัยก่อนคิดคำถามค้าน

สำนักงานกฎหมายธาม
พ.ศ. 2568 เวลา 16.42 น.

ฝนตกตั้งแต่บ่าย เม็ดฝนกระแทกกระจกสำนักงานกฎหมายเล็ก ๆ บนชั้นสองของอาคารพาณิชย์ริมถนนเชียงใหม่–ลำพูน ป้ายหน้าสำนักงานเขียนว่า

สำนักงานกฎหมายธาม

ภายใน มี โต๊ะทำงาน สาม ตัว ชั้นเอกสาร สอง ตู้ และเครื่องปรับอากาศที่ส่งเสียงดังทุกครั้งเมื่อเริ่มทำงาน

ธาม จิตตเสถียร อายุสามสิบสี่ปี เป็นทนายความมาแปดปี ไม่ใช่ทนายชื่อดัง ไม่เคยออกโทรทัศน์ ไม่มีสำนักงานหรู

แต่เขามีนิสัยอย่างหนึ่งที่เพื่อนร่วมอาชีพหลายคนไม่ชอบ

เขาถามมากเกินไป ถามทุกอย่างที่คนอื่นคิดว่าไม่จำเป็นต้องถาม

“ทำไมต้องวันนั้น”

“ทำไมเอกสารฉบับนี้ถึงไม่มีลายมือชื่อ”

“ถ้าพยานเห็นจริง ทำไมเขาถึงไม่บอกตั้งแต่แรก”

บางคนบอกว่าเขาเป็นทนายละเอียด บางคนบอกว่าเขาเสียเวลา และบางคนบอกว่าเขาไม่เหมาะกับการทำคดีที่ต้องตัดสินใจรวดเร็ว

ธามไม่เคยเถียงใคร เขาเชื่ออยู่ข้อเดียว

ข้อเท็จจริงที่ไม่มีใครถาม อาจเป็นข้อเท็จจริงที่สำคัญที่สุดในคดี

เสียงเคาะประตูดังขึ้น หญิงวัยประมาณห้าสิบปีเดินเข้ามา เสื้อผ้าเปียกฝน รองเท้ามีคราบโคลน ในมือถือซองเอกสารสีน้ำตาล

“สำนักงานทนายธามใช่ไหมคะ”

“ครับ เชิญนั่งก่อน”

หญิงคนนั้นยังยืนอยู่ สายตากวาดไปรอบห้องราวกับกำลังตัดสินใจว่าควรพูดเรื่องที่เตรียมมาหรือไม่

“ดิฉันชื่อสมพรค่ะ”

“ครับ”

“ลูกชายดิฉันถูกฟ้องคดีฆ่าคนตาย”

ธามวางปากกา

“คดีอยู่ขั้นตอนไหนแล้วครับ”

“ศาลรับฟ้องแล้วค่ะ อีกประมาณเดือนหนึ่งจะสืบพยาน”

“มีทนายอยู่หรือยัง”

“เคยมีค่ะ”

“เคยมี หมายความว่าอย่างไรครับ”

สมพร เปิด ซองเอกสาร ภายใน มี สำเนา คำฟ้อง บันทึกคำให้การ และกระดาษเขียนด้วยลายมือหลายแผ่น

“ทนายคนเดิมบอกว่าเขามีเหตุที่ทำคดีต่อให้ไม่ได้ค่ะ”

“เหตุอะไรครับ”

“เขาบอกว่ามันขัดกับหน้าที่ของเขา เลยทำต่อไม่ได้ ส่วนรายละเอียดเขาบอกว่าบอกไม่ได้ค่ะ”

“แล้วเขาบอกอะไรอีก”

“เขาบอกว่าโอกาสรอดน้อยมาก”

ธามรอให้เธอพูดต่อ

“เขาบอกว่ามีพยานเห็นลูกชายดิฉันแทงคนตายสามคน”

“สามคน?”

“ค่ะ”

“แล้วลูกชายคุณว่าอย่างไร”

สมพรเงียบไป

“เขาบอกว่าไม่ได้ทำ”

“มีหลักฐานอะไรยืนยันไหมครับ”

“ไม่มีค่ะ”

“คืนเกิดเหตุเขาอยู่ที่ไหน”

“เขาบอกว่าอยู่บ้านเพื่อน”

“เพื่อนยืนยันไหม”

สมพรส่ายหน้า

“เพื่อนคนนั้นหายตัวไป”

ธามเอนหลังพิงเก้าอี้

คดีฆ่าคนตาย พยานเห็นเหตุการณ์สามคน จำเลยปฏิเสธ พยาน ที่ อาจ ยืนยัน ที่อยู่ หายตัว ไป และ เหลือ เวลา อีก หนึ่ง เดือนก่อนสืบพยาน ทนายส่วนใหญ่ไม่อยากรับคดีแบบนี้

“ผมขอดูคำฟ้องหน่อยครับ”

สมพรรีบยื่นเอกสารให้ ธามอ่านอย่างช้า ๆ

ผู้ตายชื่อวิทยา อายุสามสิบแปดปี ถูกแทงบริเวณหน้าอกและช่องท้องรวมสี่บาดแผล เหตุเกิดหลังร้านอาหารแห่งหนึ่ง เวลาประมาณ 23.30 น.

จำเลยชื่อธนา อายุยี่สิบเก้าปี อัยการบรรยายว่าจำเลยมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้ตายก่อนเกิดเหตุ และใช้มีดแทงผู้ตายโดยเจตนาฆ่า พยานโจทก์สามคนยืนยันว่าพบเห็นจำเลยในบริเวณเกิดเหตุ

ธามอ่านคำฟ้องจบแล้วพลิกไปยังบันทึกคำให้การพยานหน้าแรก หน้าที่สอง หน้าที่สาม แล้ววางนิ้วค้างไว้ที่ขอบกระดาษ

“คุณสมพรครับ”

“คะ”

“พยานทั้งสามคนนี้รู้จักลูกชายคุณมาก่อนหรือเปล่า”

“เท่าที่ทราบ ไม่รู้จักค่ะ”

“แล้วตำรวจทราบได้อย่างไรว่าเป็นลูกชายคุณ”

“ตำรวจบอกว่ามีพยานชี้ตัวค่ะ”

“ชี้ตัวอย่างไร”

“ไม่ทราบค่ะ”

“ในแฟ้มที่คุณนำมา ยังไม่มีรายละเอียดขั้นตอนการชี้ตัวครบถ้วน”

“หมายความว่าอย่างไรคะ”

“หมายความว่าผมยังตอบไม่ได้ว่าพยานจำตัวคนร้ายได้ด้วยตนเอง หรือการระบุตัวเกิดขึ้นภายหลังจากได้รับข้อมูลอื่น”

สมพรโน้มตัวมาข้างหน้า

“ถ้าอย่างนั้นลูกชายดิฉันมีโอกาสรอดใช่ไหมคะ”

ธามส่ายหน้าเบา ๆ

“ยังสรุปแบบนั้นไม่ได้ครับ”

เขาวางเอกสารลง

“สิ่งที่ผมเห็นตอนนี้ ไม่ใช่หลักฐานว่าลูกชายคุณบริสุทธิ์”

สมพรหน้าเสีย

“แต่เป็นประเด็นที่ต้องตรวจสอบว่าพยานระบุตัวจำเลยได้ถูกต้องเพียงใด”

“แล้วคุณทนายจะรับคดีไหมคะ”

ธามเหลือบดูนาฬิกา 17.18 น.

“ผมขออ่านสำนวนทั้งหมดก่อน และต้องคุยกับลูกชายคุณโดยตรงด้วยครับ”

“ได้ค่ะ”

“อีกอย่างหนึ่ง”

“อะไรคะ”

“ถ้าลูกชายคุณทำจริง ผมต้องรู้ข้อเท็จจริงที่เขาจะเล่าให้ผมฟัง ไม่ใช่ให้ผมไปสร้างเรื่องที่ไม่จริงขึ้นต่อสู้คดี”

สมพรนิ่งไปครู่หนึ่ง

“ดิฉันเข้าใจค่ะ”

ธามเก็บเอกสารเข้าซอง

สมพรเดินออกจากสำนักงานไปทั้งที่ฝนยังตก ธามกลับมานั่งที่โต๊ะ แล้วเปิดคำให้การพยานทั้งสามปากอีกครั้ง

พยานคนแรกบอกว่าเห็นจำเลยใช้มีดแทงผู้ตาย

พยานคนที่สองบอกว่าเห็นจำเลยวิ่งออกจากจุดเกิดเหตุ

พยานคนที่สามบอกว่าได้ยินเสียงทะเลาะและเห็นชายคนหนึ่งถือมีด

ธามหยิบกระดาษเปล่าออกมา เขียนชื่อพยานทั้งสามคนเรียงลงไป แล้วเขียนคำถามไว้ข้างใต้เพียงประโยคเดียว

ทั้งสามคนเห็นเหตุการณ์เดียวกันจริงหรือ

โทรศัพท์บนโต๊ะดังขึ้น เป็นข้อความจากหมายเลขที่ไม่รู้จัก มีเพียงบรรทัดเดียว

อย่ารับคดีธนา ถ้ายังอยากทำงานทนายต่อไป

ธามอ่านข้อความนั้นสองครั้ง วางโทรศัพท์ลง แล้วเปิดแฟ้มต่อ

อ่านเนื้อเรื่องต่อ: บทที่ 2 — ลูกความที่พูดความจริงไม่หมด

แกะเกมทนาย — บทที่ 1

ทักษะหลัก: อย่าเริ่มเตรียมถามค้านจากการคิดคำถาม

ธามยังไม่ได้เตรียมถามค้านพยานแม้แต่ข้อเดียว เพราะยังไม่ทราบว่าพยานแต่ละคนมีโอกาสรับรู้เหตุการณ์มากน้อยเพียงใด

สิ่งที่ทนายต้องทำก่อนคือแยกให้ได้ว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานรองรับ อะไรเป็นเพียงคำบอกเล่าของลูกความ และอะไรเป็นข้อสงสัยที่ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม

ในคดีนี้ ประเด็นสำคัญเบื้องต้นคือความน่าเชื่อถือของการระบุตัวผู้กระทำ ไม่ใช่การตั้งสมมติฐานทันทีว่าพยานทั้งหมดโกหก

บทเรียนสำคัญ: การที่คำให้การของพยานแต่ละคนแตกต่างกันไม่ได้หมายความว่าพยานโกหกเสมอไป เพราะแต่ละคนอาจเห็นเหตุการณ์คนละช่วงเวลา หรืออยู่คนละตำแหน่ง

แบบฝึกสำหรับผู้อ่าน

หากคุณเป็นธาม ก่อนเตรียมถามค้านพยานสามปาก คุณจะขอตรวจสอบหลักฐานใดเพิ่มเติม?

แนวคำตอบ: ต้องตรวจรายละเอียดคำให้การเดิม ขั้นตอนการระบุตัวบุคคล แผนที่เกิดเหตุ แสงสว่าง ระยะการมองเห็น ภาพจากกล้องวงจรปิด พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และข้อมูลที่สามารถตรวจสอบคำกล่าวอ้างเรื่องที่อยู่ของจำเลยได้

สิ่งสำคัญที่สุดคือยังไม่ควรตัดสินว่าพยานคนใดโกหกจนกว่าจะตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

บทที่ 2

ลูกความที่พูดความจริงไม่หมด

ทักษะในบทนี้ สัมภาษณ์ลูกความให้เล่าจนจบก่อนวางแผนถามค้าน

เรือนจำแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่
วันจันทร์ เวลา 09.40 น.

ธามนั่งรออยู่ในห้องเยี่ยมผู้ต้องขังสำหรับทนายความ บนโต๊ะมีสมุดบันทึกสีดำหนึ่งเล่ม ปากกาสองด้าม และสำเนาคำฟ้องที่เขาอ่านมาแล้วอย่างน้อยห้ารอบ

เมื่อคืนเขานอนเพียงสามชั่วโมง สิ่งที่ทำให้นอนไม่หลับคือคำให้การของพยานสามปาก มากกว่าข้อความข่มขู่

พยานคนแรกบอกว่าเห็นคนร้ายแทงผู้ตาย

พยานคนที่สองบอกว่าเห็นคนร้ายวิ่งหนี

พยานคนที่สามบอกว่าเห็นชายถือมีดอยู่ใกล้จุดเกิดเหตุ

อ่านผ่าน ๆ ทั้งสามคนดูเหมือนเล่าเรื่องเดียวกัน แต่เมื่ออ่านทีละบรรทัด ไม่มีพยานคนใดเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ

ธามวงกลมข้อความในคำให้การของพยานคนแรก

ข้าพเจ้าเห็นชายคนหนึ่งใช้มีดแทงผู้ตาย ก่อนที่ชายดังกล่าวจะวิ่งหลบหนีไป

จากนั้นเปิดคำให้การของพยานคนที่สอง

ข้าพเจ้าได้ยินเสียงคนร้อง จึงหันไปเห็นชายคนหนึ่งวิ่งออกมาจากบริเวณหลังร้าน

ธามขีดเส้นใต้คำว่า จึงหันไปเห็น พยานคนที่สองไม่ได้เห็นขณะแทง

ส่วนพยานคนที่สาม

ข้าพเจ้าเห็นชายคนหนึ่งถือมีดยืนอยู่บริเวณใกล้ผู้บาดเจ็บ

ไม่มีข้อความใดยืนยันว่าเห็นชายคนนั้นใช้มีดแทง

ธามปิดแฟ้ม สามคน สามช่วงเวลา แต่คำฟ้องกลับวาดภาพรวมที่ชวนให้เข้าใจว่าพยานทั้งหมดเห็นจำเลยก่อเหตุ

เขาเขียนข้อความลงสมุด

อย่า สับสน ระหว่าง จำนวน พยาน กับ จำนวน คน ที่ เห็น การกระทำโดยตรง

เสียงประตูเหล็กเปิดดังขึ้น เจ้าหน้าที่พาชายคนหนึ่งเข้ามา

ธนา อายุ ยี่สิบ เก้า ปี ผอม กว่า ภาพถ่าย ใน สำนวน มาก ใบหน้าซีด ดวงตาลึก มีรอยแผลเป็นเล็ก ๆ บริเวณคิ้วซ้าย เขา นั่งลงตรงข้ามธาม

“คุณเป็นทนายใหม่ที่แม่ผมหามาใช่ไหม”

“ครับ ผมชื่อธาม”

“ทนายคนก่อนบอกว่าผมแพ้แน่”

“ผมยังไม่ได้ข้อสรุปแบบนั้น”

ธนายิ้มอย่างไม่มีความสุข

“ทนายทุกคนพูดแบบนี้ตอนแรก”

ธามเปิดสมุดบันทึก

“ผมขอถามเรื่องคืนเกิดเหตุ”

“ผมไม่ได้ฆ่าเขา”

“ผมยังไม่ได้ถามว่าใครฆ่า”

ธนาชะงัก

“ผมอยากให้คุณเล่าเหตุการณ์ตั้งแต่ช่วงเย็นจนถึงเวลาที่ตำรวจจับกุม โดยแยกเรื่องที่คุณเห็นเองกับเรื่องที่คุณทราบจากคนอื่น”

“ผมบอกตำรวจหมดแล้ว”

“ผมอ่านคำให้การแล้ว แต่อยากฟังจากคุณอีกครั้ง”

ธนาถอนหายใจ

“วันนั้นผมไปกินข้าวกับเพื่อน”

“เพื่อนชื่ออะไร”

“เอก”

“ชื่อจริง”

“เอกชัย”

“นามสกุล”

“ผมจำไม่ได้”

“คุณเป็นเพื่อนกันมานานแค่ไหน”

“ห้าหกปี”

“แต่ไม่ทราบนามสกุล?”

“ปกติเรียกแต่เอก”

ธามจดข้อความลงสมุด

“กินข้าวที่ไหน”

“ร้านอาหารแถวสันกำแพง”

“ร้านชื่ออะไร”

“จำไม่ได้”

“มีหลักฐานการจ่ายเงินไหม”

“เอกจ่าย”

“เดินทางไปอย่างไร”

“รถเอก”

“ทะเบียนรถ”

“จำไม่ได้”

“มีใครเห็นคุณอยู่กับเอกอีกไหม”

“ไม่รู้”

ปากกาในมือธามค้างอยู่ คำตอบชุดนี้ไม่มีข้อไหนชี้ว่าธนาโกหก แต่ก็ไม่มีข้อไหนที่เขาเอาไปไล่ต่อได้ ไม่มีนามสกุล ไม่มีชื่อร้าน ไม่มีทะเบียนรถ

“หลังจากกินข้าวเสร็จ คุณไปไหน”

“กลับห้อง”

“กี่โมง”

“ประมาณสี่ทุ่ม”

“กลับอย่างไร”

“เอกไปส่ง”

“มีใครเห็นคุณกลับห้องไหม”

“ไม่มี”

“กล้องวงจรปิด?”

“น่าจะมี”

“ตำรวจตรวจหรือยัง”

“ไม่รู้”

ธามจดอีกครั้ง แล้วปล่อยให้ห้องเงียบอยู่ครู่หนึ่ง ถามลูกความไม่เหมือนถามค้านพยานฝ่ายตรงข้าม ลูกความต้องได้เล่าจนจบ ถ้ารีบตัดบทหรือแสดงท่าทีไม่เชื่อทุกคำตอบ เขาจะเก็บเรื่องไว้มากกว่าเดิม

“คุณธนา ผมจะถามเรื่องหนึ่งที่อาจทำให้คุณไม่สบายใจ”

“อะไร”

“คุณรู้จักผู้ตายมาก่อนใช่ไหม”

ธนามองธามทันที

“ใครบอก”

“ในสำนวนมีข้อความว่าคุณเคยทะเลาะกับเขา”

“ก็เคย”

“เรื่องอะไร”

“เรื่องผู้หญิง”

“ผู้หญิงชื่ออะไร”

“เมย์”

“เมย์เกี่ยวข้องกับผู้ตายอย่างไร”

“แฟนเก่าเขา”

“แล้วเกี่ยวข้องกับคุณอย่างไร”

ธนาก้มหน้า

“แฟนผม”

“ปัจจุบันยังคบกันอยู่ไหม”

“เลิกแล้ว”

“เลิกเมื่อไร”

“หลังผมถูกจับ”

“ก่อนเกิดเหตุ คุณกับผู้ตายมีปัญหากันบ่อยไหม”

“มีบ้าง”

“เคยข่มขู่กันหรือไม่”

“ไม่เคย”

ธามเปิดเอกสารอีกแผ่น

“ในสำนวนมีข้อความแชตที่ตำรวจอ้างว่าคุณส่งไปหาผู้ตาย”

ธนาเงยหน้า

“ข้อความอะไร”

ธามอ่าน

“ถ้ามึงยังไม่เลิกยุ่งกับเมย์ มึงได้เจอกูแน่”

ธนาเงียบ

“คุณเป็นคนส่งไหม”

“ครับ”

“ส่งเมื่อไร”

“ประมาณสองอาทิตย์ก่อน”

“หมายความว่าอะไร”

“ผมโมโห”

“คุณเคยคิดจะทำร้ายเขาหรือไม่”

“ไม่เคย”

“แล้วทำไมใช้ข้อความแบบนั้น”

“ผมแค่ขู่ให้เขาเลิกยุ่งกับแฟน”

ข้อความนี้มีปัญหามาก ในคดีฆ่าคนตาย ข้อความข่มขู่ก่อนเกิดเหตุอาจถูกนำมาใช้ประกอบการพิสูจน์มูลเหตุจูงใจและพฤติการณ์อื่นได้ แต่ข้อความข่มขู่เพียงอย่างเดียวก็ไม่ได้พิสูจน์ว่าผู้ส่งเป็นผู้ลงมือฆ่า

ธามเขียนในสมุด

มูลเหตุจูงใจ ≠ หลักฐานยืนยันตัวผู้กระทำ

“คุณธนา ผมขอถามตรง ๆ”

“ครับ”

“คืนเกิดเหตุคุณไปที่ร้านนั้นหรือเปล่า”

ธนาตอบทันที

“ไม่ได้ไป”

“แน่ใจ?”

“แน่ใจ”

“คุณทราบไหมว่ามีพยานเห็นรถจักรยานยนต์คล้ายรถของคุณอยู่ใกล้ร้าน”

“รถแบบนั้นมีเยอะแยะ”

“แล้วรถของคุณอยู่ที่ไหน”

“ที่ห้อง”

“มีใครยืนยันได้ไหม”

“ไม่มี”

ธามวางปากกา

“คุณธนา ผมไม่ได้ต้องการให้คุณตอบอย่างที่คิดว่าจะช่วยให้ชนะคดี ผมต้องการข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบได้ เพราะถ้ามีหลักฐานใหม่ปรากฏภายหลัง เราต้องเตรียมรับมือให้ถูกต้อง”

ธนามองเขานิ่ง

“คุณไม่เชื่อผมใช่ไหม”

“ผมยังไม่ตัดสินครับ”

“แต่คุณสงสัย”

“หน้าที่ ของ ผม คือ ทดสอบ ข้อเท็จจริง ทุก ด้าน รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เป็นผลเสียต่อฝ่ายเรา”

ธนาก้มหน้า ความเงียบผ่านไปเกือบนาที ก่อนเขาจะพูดเบา ๆ

“ผมไปที่ร้านจริง”

ธามถามต่อด้วยน้ำเสียงเดิม

“ไปเมื่อไร”

“ประมาณห้าทุ่ม”

“ไปทำไม”

“ไปหาเมย์”

“คุณรู้ไหมว่าผู้ตายอยู่ที่นั่น”

“รู้”

“แล้วเกิดอะไรขึ้น”

ธนาหายใจลึก

“ผมทะเลาะกับเขา”

“มีการทำร้ายร่างกายไหม”

“เขาผลักผม”

“แล้วคุณทำอย่างไร”

“ผมผลักกลับ”

“มีใครเห็น”

“น่าจะมี”

“จากนั้น?”

“ผมเดินออกมา”

“คุณเห็นมีดไหม”

ธนาเงียบ

ธามรอ

“คุณธนา”

“ครับ”

“ผมถามว่าคุณเห็นมีดไหม”

ธนากลืนน้ำลาย

“เห็น”

“อยู่ที่ใคร”

“อยู่ในมือผม”

ปากกาของธามหยุดกลางบรรทัด ครั้งนี้เขาเก็บความหนักใจบนใบหน้าไว้ได้ไม่หมด

“คุณถือมีดทำไม”

“ผมเก็บมันขึ้นมาจากพื้น”

“มีดตกอยู่ตรงไหน”

“ข้างถังขยะ”

“คุณเก็บขึ้นมาเมื่อไร”

“หลังจากได้ยินเสียงคนร้อง”

“ขณะนั้นผู้ตายอยู่ที่ไหน”

“นอนอยู่บนพื้น”

“มีเลือดไหม”

“มี”

“แล้วคุณทำอย่างไร”

“ผมตกใจ เลยทิ้งมีดแล้ววิ่งหนี”

“ทำไมคุณไม่เล่าเรื่องนี้ให้ตำรวจฟัง”

“ผมกลัว”

“แล้วทำไมไม่เล่าให้ทนายคนก่อนฟัง”

ธนาไม่ตอบอยู่นาน

“เพราะผมคิดว่าถ้าบอกว่าเคยถือมีด ทุกคนจะคิดว่าผมฆ่าเขา”

“คุณธนา”

“ครับ”

“การปิดบังเรื่องนี้ทำให้การเตรียมคดีของคุณเสี่ยงมากขึ้น เพราะพยานอาจเบิกความว่าพบคุณถือมีด และถ้าเรายืนยันว่าคุณไม่เคยอยู่ที่นั่นเลย ข้อเท็จจริงจะขัดกันอย่างร้ายแรง”

ธนาน้ำตาคลอ

“ผมไม่ได้แทงเขาจริง ๆ”

ธนาพูดจริงหรือไม่ ธามยังตอบตัวเองไม่ได้ แต่ที่แน่แล้วคือเรื่องที่ได้ฟังจากลูกความวันแรกไม่ใช่เรื่องทั้งหมด แผนถามค้านที่ยืนอยู่บนคำปฏิเสธเดิมใช้ไม่ได้อีกแล้ว

“ผมมีคำถามสุดท้ายสำหรับวันนี้”

ธนาพยักหน้า

“ตอนที่คุณเก็บมีดขึ้นมา คุณเห็นใครอยู่ใกล้ผู้ตายบ้าง”

ธนานิ่งไป

“มีคนหนึ่ง”

“ใคร”

“ผมไม่รู้ชื่อ”

“ลักษณะอย่างไร”

“ผู้ชาย สูงกว่าผมนิดหน่อย ใส่เสื้อแจ็กเก็ตสีดำ”

“เห็นหน้าไหม”

“ไม่ชัด”

“แล้วเขาทำอะไร”

“เขาวิ่งออกไปทางหลังร้าน”

ธามจดคำตอบ

“คุณเคยบอกเรื่องนี้กับใครหรือไม่”

“ไม่เคย”

“ทำไม”

ธนาเหลือบมองประตูห้องเยี่ยม แล้วกระซิบ

“เพราะผมคิดว่าผมรู้ว่าเขาเป็นใคร”

“ใคร”

ธนากำมือแน่นอยู่นาน

“คนที่ตำรวจไม่ได้สอบสวน”